

Innkalling til styremøte 06.04 2016 i Øvre Pasvik nasjonalparkstyre /Báhčaveaji álbmotmeahccestivra

Sted: NIBIO Svanhovd/Øvre Pasvik nasjonalparksenter, Svanvik

Tidspunkt: Torsdag 06. april 2016 kl 14.00. Middag kl 17.00 og møte med Rådgivende utvalg kl. 18.00.

Tormod Amundsen fra Biotope AS vil orientere styret og Øvre Pasvik besøksenter om «Mulighetsstudie for Gjøkhotellet» ca. kl 15.00, og for Rådgivende utvalg på ettermiddagen.

SAKSLISTE:

- **Sak 05/2016 Åpning av møte, registrering og godkjenning.**
- **Sak 06/2016 Orienteringssaker**
- **Sak 07/2016 Dispensasjon til bygging av Pasvik-gapahuk ved Treriksrøysa i Øvre Pasvik nasjonalpark**
- **Sak 08/2016 Bestillingsdialogen, runde 2**

Sak 05/2016 Åpning av møte, registrering og godkjenning.

- a) Registrering av deltakere, beslutningsdyktighet
- b) Valg av underskriver av protokoll
- c) Godkjenning av innkalling og saksliste
- d) Godkjenning av protokoll fra styremøte 25.02.16

Sak 06/2016 Orienteringssaker

- a. Gjøkhotellet; Møte med FeFo direktøren 08.03.16 i Lakselv og brev fra FeFo til Finnmark fylkeskommune av 18.03.16 vedr. bygg ved Gjøkhotellet.
- b. Mulighetsstudie for Gjøkhotellet, blir gitt av Biotope AS.
- c. Felles samling nasjonalparkstyrene i Finnmark 7.-8 mars på Stabbursnes.
- d. Miljødirektoratet har tildelt Øvre Pasvik nasjonalparkstyre kr 220 000,- til drift av styret, samt kr 20 000,- til forvaltningsplanarbeidet.
- e. Presentasjon av lokal forvaltning Øvre Pasvik nasjonalpark til Naturvernforbundet i Finnmark den 02.04.2016.
- f. Søknad fra Skifte Eiendom/Forsvarsbygg om rivning av stillinger mv. ved tidligere Gjøkåsen grensestasjon
- g. Eventuelt

Sak 07/2016 Bygging av Pasvik-gapahuk ved Treriksrøysa i Øvre Pasvik nasjonalpark, dispensasjon fra verneforskriften.

Øvre Pasvik nasjonalparkstyre har engasjert arkitektfirmaet Biotope AS til å utvikle en serie med enkle service-bygg / gapahuker som en del av besøksstrategien for verneområdene i Øvre Pasvik. Det første bygget ble ferdigstilt høsten 2015 som Porten til Treriksrøysa, på Grensefossmoen i Øvre Pasvik landskapsvernområde. Bygget er utformet etter inspirasjon fra tradisjonelle halvtelt og ført opp i pasvikfuru.

Øvre Pasvik nasjonalparkstyre planlegger nå en mindre gapahuk i samme stil ved Treriksrøysa, i grensegata og like innenfor grensen til Øvre Pasvik nasjonalpark.

Bildet viser gapahuken ved Porten til Treriksrøysa som ble ferdig høsten 2015. Den er på ca 20 kvadrater grunnflate og med en maksimalhøyde på 3 meter. Foto: Biotope AS.

Bakgrunn

Verneformålet i Øvre Pasvik nasjonalpark er å ta vare på et stort, sammenhengende barskogområde som i det vesentlige er urørt i forhold til tekniske inngrep, ta vare på et skogøkosystem med et egenartet og variert biologisk mangfold, sikre variasjonsbredden av naturtyper i regionen samt ta vare på landskapsformer, særpregede geologiske forekomster og kulturminner.

Ivaretagelse av naturgrunnet innenfor nasjonalparken er viktig for samisk kultur og næringsutnyttelse, og området skal kunne nyttes til reindrift og naturopplevelse. I tillegg heter det for nasjonalparken at området skal kunne brukes til utøvelse av tradisjonelt og enkelt friluftsliv med liten grad av teknisk tilrettelegging.

Etter verneforskriften for Øvre Pasvik nasjonalpark § 3, punkt 1 er landskapet vernet mot inngrep av enhver art, herunder oppføring av bygninger, andre varige eller midlertidige innretninger mv. Tiltaket må derfor vurderes som en dispensasjon fra verneforskriften etter naturmangfoldlovens (NML) § 48. Nasjonalparkstyret kan gi dispensasjon fra verneforskriften dersom det ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig, eller dersom sikkerhetshensyn eller hensynet til vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig. jfr NML § 48, første ledd.

Tiltaket vurderes ikke som ikke nødvendig verken i forhold til sikkerhetssyn eller vesentlige samfunnsinteresser. Vurderingen videre blir derfor i forhold til vernevedtakets formål og påvirkning av verneverdiene.

Kart til venstre:
Rød pil viser planlagt lokalisering av gapahuken.

Vurdering

De miljørettslige prinsippene i naturmangfoldlovens §§ 8-12 skal vurderes under vurderingen om nasjonalparkstyret skal gi dispensasjon etter naturmangfoldlovens §48 til opparbeiding av dette anlegget for friluftsliv. Saken er spesiell siden nasjonalparkstyret også er tiltakshaver i dette prosjektet.

Aktuelle lokalitet ligger så vidt innenfor grensen til Øvre Pasvik nasjonalpark. Adkomsten er langs turvegen/forsvarets delvis klopplagte patruljeløype, langs grensegaten mot Russland i Øvre Pasvik landskapsvernområde. Langs turvegen har verneområde-forvaltningen satt opp 5 informasjonsposter som forteller om områdets natur- og kulturhistorie.

Vinterstid er det kommunal snøscooterløype helt Treriksryøsa. I barmarkshalvåret juni-oktober er det størst besøk av publikum med Treriksryøsa som turmål. I 2015 var det registrert 1529 besøkende i denne perioden. Adkomsten er i all hovedsak langs patruljeløypa/turvegen langs grensegata både fram og tilbake. Et fåtall kommer til Treriksryøsa via nasjonalparken, og et fåtall fortsetter turen videre inn i nasjonalparken via Treriksryøsa.

Nærområdet rundt Treriksryøsa er preget av vegetasjonsslitasje, bruk og grenseovervåking. I nasjonalparken er informasjonstavle og bord/benk med bål plass. I landskapsvernområdet er det også informasjonstavle og i 2011 ble det bygd en IKT-stasjon med en ca. 12 meter høy stålmast med kamera ca. 30 meter fra Treriksryøsa (se bildet), som del av et Forsvarets overvåkingssystem langs den norsk-russiske grensen. I forvaltningsplanen for Øvre Pasvik nasjonalpark og Øvre Pasvik

landskapsvernområde er det beskrevet et behov for å samordne skiltingen ved Treriksryøsa fra grensemyndighetene og forvaltningsmyndigheten, for at preget av

skiltjungel skal bli mindre. Det er også flere tavler på finsk side som bidrar til dette inntrykket.

I vurderingen av søknaden skal prinsippene i naturmangfoldlovens §§ 8-12 vektlegges.

- kunnskapsgrunnlaget (§ 8)
- føre-var-prinsippet (§ 9)
- økosystemtilnærming og samlet belastning (§ 10)
- kostnader ved miljøforringelse bæres av tiltakshaver (§ 11)
- miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder (§ 12)

Kunnskapsgrunnlaget om verneverdiene er gode i området. Nasjonalparkstyret har kartlagt verdiene knyttet til furuskogen i landskapsverneområdet rundt Treriksrøysa. Skogen henger sammen med urskogen i nasjonalparken og vurderes som en svært viktig naturtypelokalitet, med høy kontinuitet i liggende og død ved og forekomster av en rekke rødlista arter. Den forvaltningsmessige utfordringen er å kanalisere trafikken inn mot Treriksrøysa langs turvegen/forsvarets patruljeløypa for å holde slitasjen på et minimum samtidig som opplevelsesverdien knyttet til området bevares i størst mulig utstrekning.

Tiltaket med etablering av gapahuk ved Treriksrøysa i nasjonalparken må sees som et forvaltningsmessig grep for å begrense framtidig bruk av nærområdet under rasting ved dette utprega turmål og attraksjon for de besøkende. Samtidig er det aktuelt å sanere noen av de eksisterende informasjonstavlene og samle informasjonen på veggen til gapahuken, på samme måte som ved Porten til Treriksrøysa på Grensefossmoen. Forvalter vurderer derfor tiltaket som svært positivt i forhold til å redusere belastningen på naturverdiene og øke opplevelsesverdiene knytte til det enkle

friluftslivet framover.

Transporten av materialer og utstyr kan foregå med snøscooter på vinterføre. NML § 11 (kostnader ved miljøforringelse bæres av tiltakshaver) og § 12 (miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder) anser forvalter ikke som relevant i denne saken. Det vurderes at et vedtak om dispensasjon ikke skaper presedens siden det er forvaltningsmyndigheten selv som er tiltakshaver.

Den arkitektoniske utformingen av gapahuken med maksimal mønehøyde på 2.5 meter vurderes å gli fint inn landskapet. Fasongen har hentet inspirasjon fra halv-teltet, også kalt Pasvik-teltet, som var i bruk i både reindrift og annen utmarksbruk tidligere. Materialvalget er Pasvik-furu.

Forslag til vedtak

Nasjonalparkstyret for Øvre Pasvik nasjonalpark ser behov for å regulere bruken av Treriksrøysa som en av to portaler til nasjonalparken både for å redusere slitasjen på verneverdiene i nasjonalparken og for å ivareta opplevelsesverdien rundt Treriksrøysa som en viktig attraksjon. Etablering av en gapahuk med god arkitektonisk utforming tilpasset landskapet vurderer styret som et nødvendig forvaltningsmessig grep for å forebygge slitasje av vegetasjonen i området og samtidig styrke opplevelsesverdiene knyttet til det enkle friluftslivet, i tråd med verneformålet.

Nasjonalparkstyret gir derfor med hjemmel i verneforskriften for Øvre Pasvik nasjonalpark og NML § 48 1. ledd, 1. alternativ, dispensasjon til oppsett av en gapahuk ved Treriksrøysa i Øvre Pasvik nasjonalpark.

Vilkår til tillatelsen:

1. Nødvendige tillatelser skal foreligge fra grunneier og planmyndighet før arbeidet starter.
2. Gapahuken skal maksimalt ha 15 m² grunnflate og maksimalt 2.5m høyde, og oppføres i pasvikfuru uten bruk av maling eller beis.
3. Plasseringen skal være i grensegata i samråd med grensevakta.
4. Informasjon til publikum plasseres på gapahukens vegg, og eksisterende tavler fjernes.
5. Transport av materialer kan skje på vinterføre eller i tilknytning til grensevaktas transporter.
6. Alt avfall og rester etter bygging mv. skal fraktes bort.

Ved brudd på vilkår trekkes tillatelsen umiddelbart tilbake.

Sak 08/2016 Bestillingsdialogen, runde 2 (lagt fram under møtet)

Prioritet	Tiltak	Sum inkl. mva.	Sum eks. mva.	Merknader
1.	Kartlegging; biologisk mangfold, kulturspor i furu	50.000	40.000	Tilskudd kr 100.000 fra Sametinget; Kartlegging samiske kulturspor
2.	Informasjonspunkt Øvre Pasvik	55.000	44.000	Utvikle natur og kulturinformasjon tilknyttet Gjøkhotellet
3.	Vedlikehold adkomstveger	50.000	40.000	Via Veirådet for skogsbilveier
4.	Bli med en forsker, undervisningopplegg skoler	30.000	24.000	Fuglemerking og urskog
5.	Ny utedo; Porten til Treriksrøysa, Grensefossmoen	50.000	40.000	Samarbeid med Biotope AS
6.	Gapahuk Treriksrøysa	100.000	80.000	Samarbeid med Biotope AS og grensemyndighetene (bl.a. finansiering)
7.	Ved og gass åpne koier og rasteplasser	20.000	16.000	
8.	Historiske stedsnavn	30.000	24.000	Starte registreringen av tradisjonelle stedsnavn i begge verneområdene
9.	Tjenestekjøp lokal parkvokter	50.000	50.000	
10.	Fast leirsted padlere Ellenvann	20.000	16.000	Benker og ildsted
11.	Nytt tak vedskjul Ellenvann	15.000	12.000	
12.	Stikking skiløype	10.000	8.000	Avtale med reinbeitedistrikt
13.	Guidet tur langs Pilolastien	10.000	8.000	Bidra til pilottur 2016, Fylkesmannen bidrar med kr 15.000
14.	Etablering av Pasvik-gapahuk ved Sortbrysttjern	260.000	208.000	Samarbeid med Biotope AS
15.	Hemmingkoia, vedlikehold og reparasjon oppsynshytte	80.000	64.000	Behov for ny ytterkledning og ny vedovn med pipe.
16.	Restaurering av konttor	50.000	40.000	I standsette en original konttor langs natur- og kulturstien til Ellenvannskoia
	SUM	880.000	714.000	

Nasjonalparkstyret søkte etter dialog med lokalt SNO om kr 880.000 inkl. mva, se tabell. Tildeling fra Miljødirektoratet over bestillingsdialogen 2016 var på kr 812.500 inkl. mva. Tjenestekjøp lokal parkvokter foretas av lokalt SNO.

En del av prosjektene kan ikke nøyaktig kostnadsfestes før det er innhentet tilbud fra aktuelle håndverkere.

I tillegg har nasjonalparkstyret fått en forespørsel fra Fylkesmannen om å bidra med inntil kr 10.000 til trykking av en brosjyre om sårbare arter i regi av Pasvik-Enare Trilateral Park. Disse egner seg svært godt til bruk i skolene.

Forslag til vedtak

Nasjonalparkstyret vil søke å realisere alle tiltakene som er søkt finansiert over bestillingsdialogen 2016.

Styret ønsker også å bidra med finansiering i opptrykkingen av rød-liste brosjyren gjennom samarbeidet i Pasvik-Enare Trilateral Park.

Nasjonalparkforvalter får fullmakt til å iverksette prosjektene i samråd med styreleder.